

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fiskeridirektoratet

Den 11. januar 2006

J.nr.: 2005-02345 SPR

Referat af Møde i Udvalget for Muslingeproduktion 28. november 2005 i Fiskeridirektoratet, København.

Deltagere:

Birgit Bolgann, formand, Fiskeridirektoratet

Ole Lundberg Larsen, Danmarks Fiskeriforening

Poul Laursen, Konsumfiskeindustriens Arbejdsgiverforening

Peter Henriksen, Foreningen Dansk Skaldyropdræt

Peter Blanner, Verdensnaturfonden

Jørgen Jørgensen, Viborg Amt

Brian Thomasen, Dansk Akvakultur

Thyra Bjergskov, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender

Anne Grethe Ragborg, Miljøministeriet

Knud Larsen, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, departementet

Ditte Tørring, Dansk Skaldyrcenter

Jens Kjerulf Petersen, Danmarks Miljøundersøgelser

Per Dolmer, Danmarks Fiskeriundersøgelser

Henrik Haarh, Direktoratet for FødevarerErhverv

Stig Prüssing, Fiskeridirektoratet (ref.)

Sten Strømgren, Fiskeridirektoratet

Birgit Bolgann bød velkommen bød velkommen. Gennemgik herefter oplægget til dagsorden, og spurgte, om der var bemærkninger eller yderligere punkter som ønskes drøftet på mødet. Det var ikke tilfældet, hvorefter mødet startedes.

1. "Siden sidst" – orientering fra Fiskeridirektoratet om særlige områder eller sager, herunder: - Status på ansøgninger om opdræt

Stig Prüssing orienterede om status på behandlingen af ansøgninger: I alt 46 ansøgninger om opdrætsanlæg til muslingeproduktion i vandsøjlen er under behandling, heraf de 36 i Limfjorden. Der udestår stadig hørings svar, bl.a. fra Farvandsvæsenet.

Tidshorisont er udstedelse af tilladelser indenfor et halvt år, for de, der endnu er uafklarede placeringsmæssigt, og få måneder for andre.

Pr. 15/12 2005 mangler svar på 5 ansøgninger fra Farvandsvæsenet. Disse forventes modtaget inden den 22. december.

Der vil, når det kan meddeles, at der kan gives tilladelse til at det enkelte anlæg, blive stillet krav om stillelse af bank/forsikringsgaranti for disse, inden den etablering kan finde sted.

Poul Laursen og Peter Henriksen: Der har vist sig et behov for at kunne opbevare muslinger på lager/i depot, for at kunne dække markedets løbende efterspørgsel. Hvordan er sagsgangen med hensyn til Depottilladelser? Defineres det som Genudlægning/Kulturbanker/Depot, og er der specielle ansøgningskemaer m.v.? Eller kan der alternativt dispenseres til at benytte farmområde til depot? Der henvistes til en konkrete tilladelse til genudlægning, som er udstedt til en virksomhed, og som udløber i det nye år. Der burde gælde lige vilkår for alle virksomheder.

Spurgte om der kunne søges om et nyt anlægsområde eller, om der kunne genudlægges på de områder, hvor de er tilladelse til opdræt i vandsøjlen evt. udover de 2 tilladte, og bruge dette til depot. Der må alligevel ikke fiskes i området?

Birgit Bolgann Spørgsmålet indgår i kulturbankebehandlingen som indgår i den fremtidige forvaltningsplan, hvor der lægges op til, at der udpeges "erhvervsområde", hvor disse deporter vil skulle indgå på de vilkår, det evt. måtte blive muligt at imødekomme det på. Tilladelserne til opdræt i vandsøjlen er udstedt udelukkende til opdræt. Det fremgår klart af tilladelserne, og det er det, som høringsparterne forud for tilladelserne har taget stilling til. De øvrige ansøgninger om kulturbanker udestår, indtil der foreligger et forvaltningsgrundlag.

Birgit Bolgann: Spurgte, om der på nuværende tidspunkt var en generel holdning til sådanne depotområder?

Per Dolmer: Der skal i første omgang tages stilling til, om områderne er egnede? (bundforhold/ vandgennemstrømning m.v.)

Poul Laursen: På det første møde i udvalget, nævntes mulighed for at skrabe på farmområder for at fjerne nedfaldne muslinger, hvorfor det også burde være muligt at deponere/opsamle fra disse områder.

Birgit Bolgann: Svarede, at det ikke er tilladt at skrabe i tilladelsesområderne. Det var netop med henblik på en bred løsning også for bundkulturerne, at arbejdet med en forvaltningsplan blev igangsat. Det er det arbejde, der nu er fortsat netop med henblik på skabe ens let overskuelige vilkår for alle interesserede.

Thyra Bjergskov : Eventuelle områder skal være zone A-status, før det kan tillades.

Ole Lundberg Larsen: Betænkeligheder fra fiskeriet side mod oprettelse af sådanne eksklusive områder.

- Status på forslag til den fremtidige forvaltningsplan

Birgit Bolgann redegjorde for status på forslag til den fremtidige forvaltningsplan af østers og muslingeområdet:

Det er lagt op til fødevareministeriets departement, at arbejdet går videre som foreslået af arbejdsgruppen dels for at redegøre for forslaget om udpegning af de særlige "erhvervsområder" med "lempet miljømæssig målsætning", og dels at indkalde repræsentanter til at deltage i det omfattende arbejde, der med at få gennemført forslaget. Tidsplanen for udviklingsprojektet er stram.

- Bekendtgørelse om opdræt

Birgit Bolgann: Siden sidste møde er bekendtgørelsen om opdræt af muslinger m.m. i vandsøjlen trådt i kraft, bemærkede at opsigelsesvarsel er blevet til 10 år.

Spurgte om der i øvrigt var bemærkninger/kommentarer til bekendtgørelsen. Det var ikke tilfældet.

- Siden sidst i øvrigt:

Thyra Bjergskov: Fødevarestyrelsen arbejder på en ændring af bekendtgørelsen om muslinger, som skal træde i kraft 1. januar 2006. Den vil medføre en del flere muslingeproduktionsområder på søterritoriet.

Birgit Bolgann: Der foreligger endnu ingen indrapporteringer for produktionen i det forløbne år. Det bliver spændende at se i det nye år, hvor store tallene for omsætningen er.

Per Dolmer: DFU's undersøgelser viser, at bestanden af blåmuslinger er vigende. Fiskerne har reduceret deres rationer. Der imod ser det godt ud for østers, ganske gode fangster (fiskerne kan fange ration på 3-4 timer) Størrelsen på disse østers er også stor.

- Overvejelser om *Crassostrea gigas*

Per Dolmer: Undersøgelser i Vadehavet viser en vis udbredelse, hvor der har været undersøgt, og spredte forekomster i Limfjorden (omkr. Nykøbing Mors). Konsekvenserne vil blive alvorlige, hvis ***Crassostrea gigas*** opbygger tætte og gamle bestande som i de hollandsk farvande: Når de først er kommet ind, er de svære at komme af med. På grund af måden den fæster sig på i klumper, er den svær at optage og vanske-

lig at udnytte kommercielt. Derfor bør udbredelsen begrænses inden disse gamle bestande opbygges, evt ved fiskeri.

Der var enighed om, at der udestår svar på en del spørgsmål om *Crassostrea gigas* :

Samspelet med de oprindelige østers/muslinger? Økonomi i *Crassostrea gigas*? Kan den fjernes?

Erhvervs/Miljøproblem? Kan have ligget i dvale, og pludselig eksploderet: Hvad kan man gøre? Er der anden bekæmpelse end fiskeri?

Per Dolmer: Starte med at beskrive problemet (geografisk m.v.)

Anne Grethe Ragborg: Man bør være tilbageholdende med at give tilladelse til kommerciel udnyttelse.

Ditte Tørring: Gigas er indført til opdræt i Holland (og muligvis også et gammelt opdrætsforsøg ved Thyborøn) hvorfra de har bredt sig til de danske farvande.

Birgit Bolgann: vil bede DFU om nærmere oplysninger. Sigtet må være at få en plan på området. Der vil også være behov for at inddrage Skov- og Naturstyrelsen.

2. Beretning fra erhvervene

Birgit Bolgann: I tilladelserne til opdræt står, at: "tilladelsesindehaveren/erhvervet efter produktionsåret 2004 vil blive anmodet om en beskrivelse af, hvorledes man eventuelt vil kunne holde anlæggene undersøgte hele året." Der bør tages initiativ til at få iværksat dette, idet det også fremgår af tilladelserne, at Fiskeridirektoratet efter 2005 vil tage initiativ til en evaluering af produktionsmetoderne med deltagelse af parterne. Evaluering skal afklare, om der skal stilles krav til generel undersøgning af anlæg hele året.

Vilkåret om undersøgning af anlæggene er indført med æstetisk begrundelse. Det blev oprindeligt oplyst, det var besværligt håndteringsmæssigt.

Birgit Bolgann: Jf. tilladelserne skal der laves evaluering. Hvordan ser man på vilkåret i dag? (Der er fortsat krav om særlige farver og udformning af opdriftsbøjer og side-markeringer).

Jørgen Jørgensen og Anne Grethe Ragborg: oplyste, at der ikke er nogen ændring i indstillingen, anlæggene ønskes fortsat undersøgt for at undgå den visuelle forurening.

Ditte Tørring Som håndteringen foregår rent praktisk, så er yngellinerne synlige i foråret, derefter undersænker de sig selv grundet vægten fra de voksende muslinger. Det er en fordel for opdrætterne med undersænkning, grundet mindre skader/slid på anlæggene.

Peter Blanner: Ønskede at høre om, hvordan det går med opdrættet i praksis på de anlæg, der nu er i gang.

Peter Henriksen/Poul Laursen: Generelt, men man er stødt på to større problemer: 1. "Problemer med spredning af produktionen". 2. "Begroning".

1. Som produktionen foregår pt., kan man ikke styre den i forhold til ønskerne fra markedet. Afsætningen skal kunne bredes ud over året, og ikke kun i efterårsmånederne (på baggrund af yngelopsamlingen i foråret.) Løsningen her og nu er depoter, på sigt kan der sandsynligt yngelopsamles over året, og dermed skabe en mere kontinuerlig produktion.

2. Begroning har sænket priserne hvilket igen er et problem i forhold til omkostningerne. (herunder især til prøveudtagene).

Udlandet har også haft sådanne lignende problemer, dog ikke helt det samme. Det er ikke kun de opdrættede muslinger som har fået begroningen, også skrabe muslinger har været udsat, og det er også lokalt betinget. Rejste i denne forbindelse spørgsmålet om muligheden for at få tilladelse til flere end 2 anlæg for de enkelte opdrætter til geografisk spredning, så bl.a. risikoen for begroning kan mindskes samlet set.

Peter Henriksen: Desuden er der konstateret problemer, dels med 3kantorm - primært for de opdrættede muslinger - og dels med søpunge og søstjerner - for både skrabe og opdrættede muslinger.

Endvidere er der også et spørgsmålet som spild (en procentdel for små muslinger i leveringen til virksomhederne)

Ditte Tørring: Begroning indgår i fremtidige udviklingsprojekter (beredskab til afværge problemer).

Jens Kjerulf Petersen: På en netop afholdt konference om skaldyrsproduktion, har der været snak om dannelse af en Skagerak-produktionenhed. Danmark/Norge/Sverige producerer ens arter, under lignende forhold/påvirkninger, og man vil så kunne sikre et stort flow, med bedre mulighed for at efterleve markedets efterspørgsler.

Per Dolmer: Syntes der mangler et klart overblik over, hvor mange anlæg som kører/og hvordan/forventninger er m.v.

Jens Kjerulf Petersen: Meget få (mindre end 10) er i gang i et omfang, som vil kunne undersøges for miljøindvirkninger.

3 og 4. Kort tilbagemelding på fremdriften i forskningsprojekterne / Udviklingsprojekter, herunder orientering om status.

Birgit Bolgann: De to punkter er måske lidt svært adskillelige, hvorfor de behandles under et.

Henrik Haahr: De 7 projekter som er nævnt ved mødet i foråret, er i gang. Det er såkaldte fase 1-projekter, hvortil der i alt er bevilget 23 mill. kr. De 7 projekter blev kort gennemgået, suppleret med kommentarer fra de tilstedeværende som er involveret i projekterne.

Arbejdsgruppen som blev forestået på sidste møde, til at drøfte udviklingsbehov og udviklingsprojekter for skaldyrområdet har været samlet. Har drøftet fremtidige indsatsområder (kulturbanker, yngel, bæreevne, skånsomme redskaber samt prioritering af disse.) Henrik Haahr opfordring gruppen til gensidig orientering om ansøgninger, så der ikke kommer flere om samme emne.

Orienterede om den nye store ophugningsrunde på finanslov 2006 som skal gennemføres, hvorfor DFFE's midler er beskåret for så vidt angår udviklingsområder. Ikke klarhed endnu, hvor mange midler som afsættes, derfor vil det være en fordel, hvis der fremkom en "ønskeliste" for fremtiden, som vil kunne indgå i prioriteringen som skal ske i januar 2006.

5. Tema: Habitatområder. Oplæg fra Miljøministeriet (Skov- og Naturstyrelsen og Danmarks Miljøundersøgelser)

Jens Kjerulf Petersen. Gennemgik med baggrund i powerpoint præsentation (som fremsendes vedlagt) vandramme- og habitatdirektivernes indhold, tidsfaktor m.v.

Anne Grethe Ragborg: Gennemgang af Natura2000 områder, med baggrund i powerpoint præsentation (som fremsendes vedlagt), herunder arter, typer, påvirkninger m.v. Og i relation hertil, hvordan ansøgninger i sådanne områder skal have udarbejdet konsekvensvurderinger for de arter/typer som området er udpeget for. Konsekvensvurderingen skal "på det bedst forelæggende videnskabelige grundlag", dokumentere at gennemførelse af virksomheden/projektet ikke forringer den gunstige bevaringsstatus for udpegningsgrundlaget.

Basisanalyserne, som skal danne baggrund for vurderingen af "Gunstig bevaringsstatus", skal foreligge i 2006.

Generel drøftelse af, hvordan gunstig bevaringsstatus skal defineres, når basisanalyserne ikke foreligger.

Anne Grethe Ragborg og Jørgen Jørgensen Forsigtighedsprincippet anvendes i forbindelse med disse konsekvensvurderinger: Hvis den eksisterende viden ikke klart kan afgøre, at der ikke er skade ved virksomheden/projektet, som påtænkes gennemført, så forkastes ansøgningen.

Hvor lang tid kan en godkendelse efter natura2000 gælde (10 år som opdrætstilladelserne?)

Jens Kjerulf Petersen: Det kan vel tænkes, at der kan laves en generel vurdering af effekter i forbindelse med kulturbanker?

Anne Grethe Ragborg: Anlægsholderen laver vurderingen.

Peter Blanner: anbefaling af, at det er myndigheden, som påviser konsekvenserne.

6. Eventuelt.

Der var hverken inden, eller på mødet kommet emner til drøftelse under eventuelt.

Birgit Bolgann Takkede for mødet, og bad deltagerne overveje og komme med forslag til tema til næste møde.